

SEMNIFICAȚIA INFORMAȚIEI FURNIZATE DE CONTABILITATE ÎN LUAREA DECIZIILOR MANAGERIALE

*Bajerean Eudochia, dr., conf.univ., ASEM
ebajerean@yahoo.com
Bajan Maia, dr., lector sup. univ., ASEM
mbajan@mail.ru*

Abstract: *Within the decision making process, the role of accounting is to collect and provide timely, accurate and opportune information that is relevant for managers in taking efficient decisions. The development of correct decisions has to be consistent with the reality and contribute to the resolution of the entity's operational issues, depending on the quality and quantity of information provided by accounting.*

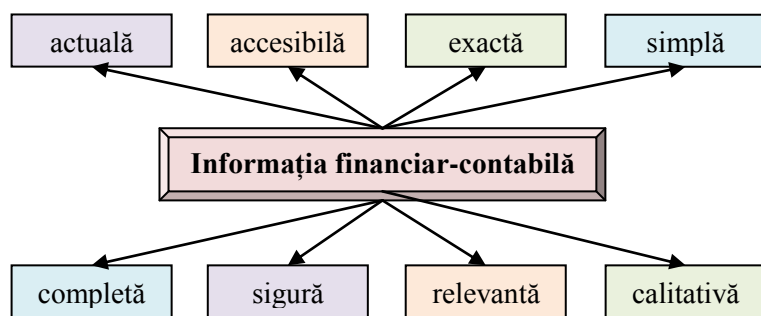
Cuvinte cheie: informație financiar-contabilă, decizii manageriale, proces decizional.

JEL: M 41

Procesele de reformare a economiei Republicii Moldova influențate de procesul de globalizare și dezvoltare durabilă, dar și de aspirația spre aderarea către Directivele Uniunii europene, Standardele Internaționale de Contabilitate și Standardele Internaționale de Raportare Financiară, au impus noi forme de gestiune a entităților, ceea ce solicită o organizare, analiză, evaluare și previziune a performanțelor unei activități.

În aceste condiții, în asigurarea luării deciziilor manageriale eficiente, un rol important revine modului de organizare și gradului de dezvoltare a contabilității, care se prezintă drept instrument important în crearea economiei de piață. Informația financiară, furnizată de contabilitate, fiind orientată spre satisfacerea cerințelor diferitor categorii de utilizatori, oferă posibilitatea de a lua decizii eficiente de gestiune a entității pe viitor.

Pentru adoptarea unor decizii corecte, informația financiar-contabilă trebuie să dispună de anumite trăsături prezentate în figura 1.

Figura 1. Trăsăturile informației financiar-contabile

Sursa: elaborat de autor după [7]

Organizarea reușită și veridică a contabilității este extrem de importantă pentru business, deoarece ajută managerii să planifice și să controleze activitatea entității în care activează, și, totodată, permite evaluarea situației din afara ei, ce prezintă o circumstanță de valoare pentru utilizatorii tradiționali de informație.

Oferta de informații furnizate de contabilitate este influențată nu doar de restricțiile și condițiile economice și politice care apasă asupra sistemului contabil din țară, de cadrul conceptual și principiile contabile, de modul de comunicare a informației, ci și de modul în care aceasta este prelucrată (adică informația financiară) în cadrul sistemului contabil.

Prelucrarea informației financiar-contabile într-o abordare sistematică se realizează prin utilizarea terminologiei și limbajului contabil, elementelor conceptuale și principiilor contabile, aplicarea diferitelor baze de evaluare, metodelor și tratamentelor contabile specifice pentru a reflecta diverse evenimente și operații economice în cadrul unei entități. Identificarea metodelor și tratamentelor contabile aplicate în practică se prezintă ca o primă etapă a procesului de armonizare a sistemului contabil, deoarece acestea permit sesizarea diferențelor și găsirea soluțiilor pentru retratarea informației astfel, încât aceasta să devină comparabilă și utilă în procesul de luare a deciziilor manageriale pentru utilizatorii interni de informație.

Actualmente, pe plan internațional se remarcă o tendință de deschidere progresivă a contabilității către observarea schimbărilor care au loc în cadrul entității, a clienților și furnizorilor săi pentru a pune în evidență sursele unei mai bune performanțe economice în scopul transformării entității clasice într-o întreprindere durabilă.

Contabilitatea se sprijină pe date furnizate cu privire la activitatea entității și are ca obiect principal luarea deciziilor manageriale eficiente. Fiecare entitate se bazează pe un model economic propriu, care caracterizează sectorul său de activitate, vizează o serie de particularități aferente contabilizării produselor și serviciilor sale, se bazează pe procese proprii care au în vedere resurse identificabile, precum și pe cunoștințele, profesionalismul și creativitatea contabilului, atât la ținerea evidenței contabile, cât și la raportarea rezultatelor.

Astfel, contabilitatea prin imaginea sa, descrie modul de utilizare a resurselor economice, oferă un model cu reprezentare simplificată care pune în evidență legătura dintre cauze și efecte și se prezintă drept model care ajută la explicarea și analiza performanțelor financiare. De aici, rezultă că managerii sunt responsabili obiectivelor care trebuie atinse.

Tendința actuală de depășire a misiunii tehnice a contabilității, axată în principal pe prelucrare a datelor furnizate de tranzacțiile și evenimentele economice desfășurate la nivelul unei entități, este marcată de preocupările existente pe plan internațional în direcția producerii de informații pe baza cărora să se iau decizii.

Savanții economiști au recunoscut de mult timp că sistemul informațiilor financiar-contabile este o parte integrantă a sistemului de control al unei entități și că informațiile furnizate de contabilitate prevăd decizii critice care influențează și decizia de a facilita informații pentru control.

Informațiile furnizate de contabilitate pornesc de la evenimentele și operațiunile economice produse într-o entitate și prelucrează datele conținute în aceste operațiuni pentru a le transforma în informații utile managerilor la luarea deciziilor eficiente.

În cadrul entităților, managerii utilizează informațiile furnizate de contabilitate în scopul de a gestiona fiecare activitate sau funcție a entității de care sunt responsabili și de a coordona aceste activități sau funcții luate ca ansamblu.

În baza celor menționate, managerii au preocupări de a stăpâni acțiunile petrecute în cadrul entității, precum și de a previziona viitorul acesteia, iar informația financiar-contabilă servește drept element-cheie, care condiționează eficiența procesului decizional.

Informațiile produse de contabilitate, indiferent de situație, trebuie să respecte trei mari criterii propuse de savantul Emery F.E., prin care o informație are valoare pentru manager dacă:

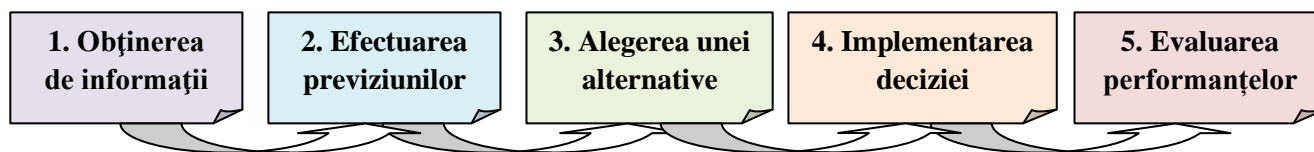
- 1) contribuie la reducerea incertitudinii viitorului;
- 2) poate afecta decizia respectivă;
- 3) contribuie la modificarea „sensibilă” a consecințelor unei decizii.

Conceperea unui sistem decizional managerial modern și eficient impune existența unui sistem informațional rațional și operativ, cu capacitatea de a asigura furnizarea elementelor de fundamentare a deciziilor. La nivelul fiecărei entități, sistemul informațional contabil acționează, împreună cu sistemul decizional și operațional, asigurând evaluarea performanțelor entității precum și culegerea datelor referitoare la dezvoltare și alimentarea cu informații a sistemului decizional.

În procesul decizional, informația contabilă reprezintă baza succesului oricărei entități și este esențială pentru rezolvarea nenumăratelor probleme. Entitățile necesită luarea diferitor decizii necesare în vederea funcționării, adaptării, progresului, folosirii avantajelor unor oportunități și depășirii perioadelor de criză.

În scopul asigurării unui sistem informațional util adoptării deciziilor, la nivel de entitate, informațiile necesare managementului se grupează într-un ansamblu omogen, ca imperativ al asigurării unei gestiuni coerente, care are ca priorități furnizarea informațiilor necesare pregătirii și adoptării deciziilor.

Pentru adoptarea deciziilor, managerii urmează un anumit model decizional format din cinci pași prezentați în figura 2.

Figura 2. Pașii modelului decizional

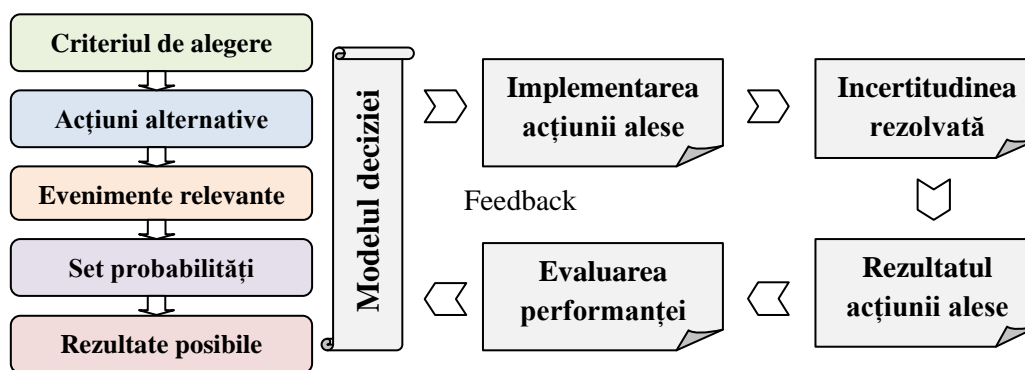
Sursa: elaborat de autor după [5, p. 204] și [4, p. 17]

În procesul decizional, rolul contabilității este de furniza informații corecte, oportune într-un limbaj comun utilizatorilor interni de informație și într-o formă utilă. Pentru a realiza acest lucru, contabilitatea colectează informațiile necesare și le raportează într-un mod relevant pentru luarea deciziilor și oferă un format special de raportare pentru procesul decizional.

Procesul decizional este o acțiune ce are loc la toate nivelurile entității, acoperind atât perspectiva pe termen scurt, cât și cea pe termen lung. Planurile sunt activate prin decizii, iar la un număr semnificativ de decizii este necesară contribuția unei analize asupra alternativelor posibile. O parte importantă în evaluarea alternativelor pe parcursul unui proces decizional este cea referitoare la evaluarea riscului și a incertitudinii.

În condiții de incertitudine, rolul contabilității este de a furniza managerului informațiile necesare luării deciziei și de a reflecta atât efectele riscului cât și nivelul rezultatelor.

Elementele unui model decizional în condiții de incertitudine sunt prezentate în figura 3.

Figura 3. Decizii în condiții de incertitudine

Sursa: elaborat de autor în baza [2, p. 390] și [6, p. 410]

Informațiile în general, și cele financiar-contabile în special, cunosc o schimbare continuă a sferei de interes în condițiile turbulențelor economice actuale. Elaborarea unor decizii corecte, care să fie în concordanță cu realitatea și să contribuie la soluționarea problemelor apărute în activitatea economico-financiară a entității, este dependentă de calitatea și cantitatea informațiilor furnizate de sistemul informațional economic. În cadrul acestuia, cunoașterea și utilizarea informațiilor furnizate de contabilitate constituie elementul fundamental în adoptarea deciziilor.

Performanța unei decizii este dependentă de calitatea informației financiar contabile și de imaginea fidelă asupra realității unei operațiuni sau tranzacții economice. Utilizatorii interni de informație evaluează în permanență entitățile cu scopul de a lua cele mai bune decizii care să le aducă beneficii și să le satisfacă interesele prezente și viitoare. Cunoașterea și utilizarea informațiilor financiar-contabile relevante, prezentate în situațiile financiare, constituie materia primă fundamentală în luarea tuturor deciziilor manageriale.

Deoarece deciziile vizează acțiuni viitoare, managementul solicită informații detaliate privind previziunile și/sau estimările relevante pentru luarea deciziilor. Informațiile decizionale relevante reprezintă date cu privire la costuri de producție, cheltuieli, venituri și consumuri de resurse viitoare care sunt diferite pentru fiecare alternativă analizată. În general, managerii urmează modelul decizional pentru a alege direcția de acțiune prin: obținerea de informații, efectuarea previziunilor, alegerea unei alternative, implementarea deciziei și evaluarea performanțelor.

În baza celor prezentate, conchidem că rolul contabilității în procesul decizional constă în colectarea și furnizarea de informații corecte, oportune, exacte în timp și raportate într-un mod relevant pentru manageri în luarea deciziilor eficiente. Iar formularea deciziilor corecte trebuie să fie în concordanță cu realitatea și să contribuie la soluționarea problemelor apărute în activitatea entității în dependență de calitatea și cantitatea informațiilor furnizate de contabilitate.

Bibliografie

1. Bărbulescu, C. Pilotajul performant al întreprinderii. Editura Economică, București, 2000;
2. Berheci I., Budugan D. Contabilitatea și exigențele manageriale în contextual economiei de piață. Buletinul Științific al Universității "G. Bacovia", Bacău, 1998;
3. Briciu S. Contabilitatea managerială. Aspecte teoretice și practice. Editura Economică, București, 2006;
4. Bucșă R. Dimensionarea strategică a informației costurilor în contabilitatea managerială. Iași: Ed. Tehnopress, 2009, 246 p.
5. Certo S. Managementul modern. București: Ed. Teora, 2002, 396 p.
6. Hongren T. Ch., Datar M. S., Foster G. Contabilitatea costurilor, o abordare managerială. Ediția XI. Chișinău: ARC, 2006, 939 p.
7. Tabără N., Briciu S. Actualități și perspective în contabilitate și control de gestiune. Tipo Moldova, Iași 2012.